

KALEVI SORSA

STATSMAKTENS HÄLSNING VID
POHJOLA-NORDENS 60-ÅRSJUBILEUM
FRAMFÖRD AV STATSMINISTERN

Vid huvudfesten i Helsingfors universitets solennitetssal utdelades för första gången stipendier ur Veikko Karsmas fond. Stipendierna tillfaller personer som visat aktivitet i det lokala och regionala arbetet.

Stipendiaternas tack framförs på bilden av Elisabeth Eng Tirkkonen (i talarstolen) som varit verksam inom distriktet i Mellersta Finland och i Pihtipudas-avdelningen.

Ärade festpublik

Nordismen, samhörigheten med den nordiska familjen är någonting naturligt för finländarna. Den är även ett sätt att i större internationella sammanhang definiera var vi hör hemma med avseende på historisk tradition, kultur och värderingar. Nordismen är en naturlig fortsättning på finskheten. Den avtalsmässiga grunddelen av det nordiska samarbetet, speciellt de grundrättigheter som kom till redan på 50-talet, passfrihet, gemensam arbetsmarknad och socialskydd, är för oss redan självklara saker. Vi kommer knappast ihåg att de är resultat av samarbetet. Det officiella nordiska samarbetet har ett vedertaget maskineri för detta, och de nordiska samarbetskontakterna har med tiden blivit mycket lediga. På basen av mina egna erfarenheter skulle jag säga att det också i dag ständigt sker saker inom olika sektorer av det nordiska samarbetet. Men vi är så vana vid detta nära samarbete att vi inte längre ser det unika i det.

För att komma till avgöranden krävs överläggningar, kompromisser och beaktande av faktorer som vi själva inte kan påverka. Det är redan på det nationella planet en besvärlig process att fatta beslut som tillfredsställer alla. Det är ännu svårare då det är fråga om ett samarbete mellan flera stater. Naturligtvis kan inte alla frågor intressera alla nordiska länder i lika hög grad. En proposition har i nordiska sammanhang framlagts om rösträtt i statliga val för i annat nordiskt land stadigvarande bosatta. I Finland och Sverige anses denna fråga synnerligen viktig medan Norge, Danmark och Island inte är så intresserade. Enligt min åsikt borde inte den nordiska samarbetsmekanismen få bli ett hinder då viktiga frågor som speciellt intresserar endast 2 eller 3 länder först bilateralt skall kunna föras framåt. Samtidigt kunde man ge de andra en möjlighet att senare komma med då saken för deras del blir aktuell.

Kunde en dylik reform leda till att det nordiska samarbetet smulas sönder, vilket många kanske med skäl är rädda för? Jag tror inte det och hänvisar än en gång till vår gemensamma samarbetstradition som inte uppkommit på konstgjord väg utan ur ett gemensamt behov mellan de varandra närstående nordiska länderna.

Också inom ett hävdvunnet samarbete kan det ibland finnas behov av omvärderingar. Som bäst pågår ett projekt om att förena nordiska ministerrådets sekretariat enligt ett förslag som utarbetats av en för ändamålet tillsatt nordisk kommitté. Målsättningen är att effektivisera samarbetet genom att rationalisera sekretariatens verksamhet och genom att förena dem på ett ändamålsenligt sätt. Finland har redan flera gånger offentligt gett detta projekt sitt stöd och anser det vara ett steg i rätt riktning för att trygga samarbetets fortgående utveckling.

För närvarande är det mest betydande projektet inom det ekonomiska nordiska samarbetet det arbete som försöker få till stånd ett samnordiskt handlingsprogram för sysselsättningspolitik och ekonomisk politik. Arbetet fick sin början vid Nordiska rådets session 1983, vid vilken det togs många medlemsinitiativ till utvecklande av det ekonomiska samarbetet i Norden. I alla initiativ var man synnerligen bekymrad över att omvälvningarna i världsekonomin ser ut att hårt ha påverkat sysselsättningen och ekonomin i Norden.

Finland har tre tyngdpunktsområden inom vilka man ansett framsteg särskilt viktiga för den ekonomiska utvecklingen i de nordiska länderna. För det första borde man försöka avlägsna de otaliga handelshindren utanför tarifferna som alltför ofta står i vägen för en verkligt fri handel i Norden.

För det andra har Finland varit villigt att öka den reella satsningen på nordiskt forskningssamarbete emedan varje enskilt nordiskt land med tanke på mänskliga resurser är en liten faktor i världen. Genom att samla dessa resurser skulle man otvivelaktigt uppnå också stor ekonomisk nytta på lång sikt.

För det tredje har vi ansett att Nordiska investeringsbanken i Helsingfors borde få ökade verksamhetsförutsättningar och eventuellt borde verksamhetssektorn utvidgas i viss mån. Erfarenheterna av bankens verksamhet har varit positiva och de betänkligheter som fanns i början har visat sig vara helt ogrundade.

I Finland finns alltså politisk vilja att satsa mera på det nordiska ekonomiska samarbetet. Om också de övriga länderna visar en likadan beredvillighet kommer Nordiska rådets parlamentariker att i mars nästa år få framför sig en ekonomisk handlingsplan som kan bli det konkreta dokument som de krävt att få.

Men nordismen är inte inåtvänd. De nordiska ländernas bistånd till utvecklingsländerna är betydande och de nordiska länderna stöder aktivt en förbättring av förutsättningarna för en ekonomisk tillväxt i utvecklingsländerna, vilket skall ske på basen av en ny ekonomisk världsordning.

Ulla-Maj Kukkonen, Österbotten och Tuija Oksanen, Mellersta Finland, folkdräktsklädda på Pohjola-Nordens 60-årsfest. Ulla-Maj Kukkonen förestår det Nordiska informationskontoret i Vasa och Tuija Oksanen motsvarande kontor i Jyväskylä. Kontoren upprättades av Pohjola-Norden hösten 1981 med bidrag av Nordiska ministerrådet.

Denna verksamhet försöker vi tillsammans effektivisera. Som bäst utreds möjligheterna att inleda ett mer omfattande koordinerat ekonomiskt samarbete med någon närmare bestämd grupp länder. D v s förverkliga principerna för den nya ekonomiska världsordningen inom ett geografiskt begränsat område. De s k SADCC-länderna, utvecklingsorganisationen för södra Afrika (SADCC) har framförts som en tänkbar samarbetspartner. På nordisk tjänstemannanivå förbereds ett förslag i saken och det skall ännu i år föreläggas för politiskt beslutsfattande.

Samarbetet mellan de nordiska länderna ställs inför många utmaningar. En som mottar utmaningar är Pohjola-Norden som i dag firar sitt 60-årsjubileum. Organisationen har vuxit från en liten klubb till en mångsidig medborgarorganisation och har under årens lopp stärkt den finländska nordismen, inspirerat och sporrat den officiella politiken, populariserat officiella beslut och särskilt främjat nordisk växelverkan och närmandet på det lokala planet.

På statsmaktens vägnar har jag äran och glädjen att framföra de bästa gratulationer till det jubilerande Pohjola-Norden och önska fortsatt framgång på dess viktiga arbetsfält.